

Bilag.

Notat fra indenrigsministeren om den svenske ordning for personer, der i kraft af tilhørsforhold til et religiøst samfund må antages at ville nægte aftjening af enhver form for værnepligt.

I Sverige blev der med virkning fra den 1. oktober 1966 samtidig med, at den gældende lov af 3. juni 1966 om våbenfri tjeneste trådte i kraft, indført en ordning, hvorefter regeringen — dvs. Forsvarsdepartementet — fra sag til sag kan beslutte, at en værnepligtig ikke skal indkaldes til aftjening af værnepligten, såfremt det på grund af hans tilhørsforhold til et religiøst samfund må antages, at han ikke vil udføre nogen form for værnepligtstjeneste. I praksis omfatter ordningen kun medlemmer af sekten Jehovas Vidner, og fritagelse for indkaldelse bevilges normalt kun i tilfælde, hvor der foreligger en erklæring fra sekten om, at den pågældende tilhører sekten. Der forekommer dog enkelte tilfælde, hvor Forsvarsdepartementet efter grundig undersøgelse bevilger fritagelse for indkaldelse under henvisning til tilhørsforhold til Jehovas Vidner, selv om den pågældende ikke har kunnet eller villet fremskaffe dokumentation herfor fra sektens side. Ordningen administreres i øvrigt på den måde, at de enkelte sager undersøges af en „utredningsmann“ fra vedkommendes hjemegn, som regel en præst i den svenske folkekirke eller i et frikirkesamfund. De enkelte sager holdes i erindring i Forsvarsdepartementet med henblik på indkaldelse af fritagne, der senere forlader sekten.

Ved ordningens gennemførelse i 1966 blev det udtrykkeligt understreget, at der alene var tale om en forsøgsmæssig ordning, som kunne forventes ændret, hvis den førte til misbrug eller i øvrigt gav anledning til vanskeligheder. Man havde her i tankerne, at andre værnepligtige end medlemmer af sekten Jehovas Vidner kunne tænkes at nægte udførelse af enhver form for værnepligtstjeneste, og såfremt dette blev tilfældet, ville man tage hele spørgsmålet op til fornyet overvejelse.

Efter de for indenrigsministeriet foreliggende oplysninger har ordningen imidlertid fungeret tilfredsstillende, og der foreligger ikke planer om at ændre den. Dette står i forbindelse med, at sekten har strenge krav for indtræden og kun udfærdiger erklæringer om en persons tilhørsforhold i tilfælde, hvor dette er veldokumenteret, f. eks. ved den pågældendes dåb og prædikantvirksomhed eller anden aktivitet inden for sekten.

Det er endvidere over for indenrigsministeriet oplyst, at der hvert år i godt 100 tilfælde træffes beslutning om ikke-indkaldelse af medlemmer af sekten. Ved ordningens indførelse i 1966 regnede man med, at der årligt ville være ca. 80 personer, der ville blive omfattet af ordningen.